

EXAMENSBESTYR

Första veckan i juni 1932 blev en mer än vanligt spännande vecka. Den veckan hade sju oroliga nätter och sju pirriga

dagar. Närmast gällde det att genomlida en examensdag i folkskolan, för att dagen därpå få göra mitt livs första skolresa till den tio mil avlägsna staden.

Examensdagen var vanligtvis en mar-dröm för flera av oss ungar, men även för en del mammor. Då skulle deras barn betittas och synas och bedömas från topp till tå av de andra mammorna som satt bänkade längs skolsalens väggar. Alla ville ju den dagen visa upp sina telningar i presentabelt skick, även om förutsättningarna för många var minimala.

Betyget i den delen av examen sattes av de närvarande föräldrarna och blev ofelbart officiell påföljande dag.

För att även jag skulle kunna bli godkänd av den kommande granskningsnämnden, tog min mor fram en av fars efterlämnade scheviotskostymer ur garderoben. Hon sprättade upp, vände på tyget och sydde ett par nya knäbyxor i min storlek av tyget. För att hålla byxorna på plats på min gängliga och späda lekamen, sydde hon också ett par breda hängslen med tvärslår över rygg och bröst. Fint och elegant skulle det vara.

Skoproblemet var ett kapitel för sig och måste också få sin lösning. Mina gamla gymnastikskor var sedan länge utslitna och urvuxna. Stortånaglarna hade ätit sej genom tåhättorna, och de var de enda skor jag hade att tillgå för sommarbruk.

Men det ordnade upp sej på ett bra sätt. Mor hade några höns och sparade ihop ett tjog ägg, som jag fick sälja till apotekarens fru. För äggen fick jag tre och tjugofem, och för det facila priset kunde jag sen köpa mig ett par nya blå gymnastikskor, och tånaglarna var skyddade för en tid framåt.

Mitt vinterlånga hår var i vägen för min skönhet och måste naturligtvis också åtgärdas före examensdagen. Det var inget större bekymmer, för vi hade en riktig klippare i byn. Det var byhandlaren som utövade den ädla konsten. Han var ägare till en alldeles äkta hårklippningsmaskin, den första av sitt slag på orten. Handlaren var en överdängare i att göra små pojkar till äkta kopior av Sing-Sing internerna i det amerikanska fängelset. Det var bara den tvärrandiga tröjan som fattades för den exakta likheten.

Jag placerades gränslös på en stol framför disken i handelsboden med ett förkläde över axlarna, och händerna stadigt fastnaglade på ryggstödet.

När Ossian, som han hette, satte fart på den tuggande maskinen, och hyvlade djupa spår runt mitt arma

huvud, landade alla hårstrån som agnar för vinden på golvet mellan sirapsfattet och silltunnan. Då jag lämnade stolen, var jag omformad till oigenkännlighet. Långbent och mager som jag var, var jag mest att likna vid en papperssax, d v s med långa skalmar och stora öron.

Nåväl, efter alla dessa förberedelser kom examensdagen, och med den alla byns åhörare och betittare.

En som aldrig uteblev en examensdag var bondmorän Märta på Tjärnbacken. Hon hade inga barn i skolan då, de var redan vuxna, men en av hennes söner var ägare till en kamera, och han skulle alltid vara examensfotograf.

Moderstoltheten lockade även mor Märta till varje examensdag. Själv ville hon naturligtvis också visa upp sej och tävla med de andra kvinnorna i byn, som dagen till ära hade klätt upp sig lite extra.

Märta på Tjärnbacken hade nämligen i unga år vistats en kort tid i Amerika och passat på att skaffa sej en klänning som tycktes räcka henne livet ut. Varje examensdag kom hon svävande i den långa svarta sidenklänningen med massor av pärlbroderier både fram och bak. Runt halsen bar hon ett sammetsband med en stor silverbrosch mitt fram. De som hade ögon som korpar och förstod sej på, och de var många, kunde lätt konstatera, att för varje ny examensdag fattades det en pärla här och där på den dyrbara amerikastassen. Inte att undra på om

ögonen på de andra kvinnorna stod på skaft. Det var ju så mycket att anteckna i minnets bok, för att sedan läsa upp vid lämpliga tillfällen.

Examensdagen slutade som alla andra examensdagar, men det skulle komma en dag till den här gången, som liksom hörde ihop med den första. Det var morgondagen då vi skulle få åka på skolresa, men om den dagen ska jag berätta en annan gång.

© Göte Ingelman 2011